

تأثیر اجرای طرح هدفمند سازی یارانه ها بر بهره‌وری عوامل تولید در واحدهای مرغداری گوشتی

حمیدرضا صحرائی*^۱، سمیه یاورى^۲، ایوب فرهادی^۳، الهام یونسی^۴، فرانک مرادیان^۵

۱- کارشناس ارشد علوم دامی سازمان جهاد کشاورزی استان کرمانشاه ۲- فارغ التحصیل کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی *

دانشگاه تبریز ۳- دانشجوی دکتری علوم دامی دانشگاه ساری ۴- دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه ساری

[*hrahraei@yahoo.com](mailto:hrahraei@yahoo.com)

چکیده

بهره‌وری یکی از پویاترین نیروهای رشد اقتصادی است که موجب تغییر در قیمت‌های نسبی، افزایش تولید و کارآتر ساختن تخصیص منابع می‌شود. بنابراین رشد اقتصادی کشورها در گرو رشد بهره‌وری آنهاست. با توجه به افزایش سرمایه‌گذاری در واحدهای مرغداری پس از دهه ۶۰ و همچنین حذف یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹ در این مطالعه به بررسی بهره‌وری کل عوامل تولید مرغداری‌های گوشتی شهرستان سنقر و کلیایی و اثر حذف یارانه‌ها بر آن پرداخته شد. برای این منظور داده‌ها از ۸۰ واحد مرغداری جمع‌آوری شدند. مقدار بهره‌وری کل با استفاده از شاخص کندریک محاسبه شد. متوسط بهره‌وری واحدها در سال ۱۳۸۸ حدود ۰/۵۲ و در سال ۱۳۸۹ حدود ۰/۵۹ بدست آمد که حاکی از بهبود بهره‌وری پس از اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها بود. نتایج نشان دادند که عواملی مانند مساحت سالن‌ها دارای اثر منفی بر بهره‌وری و عواملی مانند اندازه واحد، تعداد دوره‌های تولید در سال، تجربه مدیر و متوسط تجربه کارگران دارای اثر مثبت بر بهره‌وری بودند. واژه‌های کلیدی: بهره‌وری، هدفمندسازی یارانه‌ها، شهرستان سنقر و کلیایی، مرغداری گوشتی

مقدمه

دولت طرح تحول اقتصادی هدفمندسازی یارانه‌ها را برای رسیدن به اهدافی مثل کاهش هزینه‌های خویش، تخصیص بهینه منابع و استفاده بهینه از آن‌ها، شکل‌گیری قیمت‌های واقعی و افزایش بهره‌وری عوامل تولید و فرآیندها اجرا می‌نماید. (۲). بهره‌وری کل عوامل تولید، تغییرات تولید را در ارتباط با تغییرات مجموعه‌ای از عوامل تولید یا نهادها بررسی می‌کند. در واقع این رویکرد، تغییرات آن دسته از عواملی را که بیشترین نقش را در فرایند تولید دارند در نظر می‌گیرد و می‌تواند چگونگی استفاده مفید و مولد از عوامل تولید را به درستی تشریح کند و برای اتخاذ سیاست‌های مناسب اقتصادی مورد استفاده سیاست‌گذاران اقتصادی کشور قرار بگیرد (۳). در این تحقیق سعی گردیده تا اثر طرح هدفمندسازی یارانه‌ها بر بهره‌وری عوامل تولید در مرغداری‌های شهرستان سنقر و کلیایی مورد بررسی قرار گیرد.

مواد و روش‌ها

شهرستان سنقر و کلیایی

شهرستان سنقر و کلیایی از توابع استان کرمانشاه با داشتن ۱۳۴ واحد مرغداری گوشتی فعال ۱۰ درصد گوشت سفید تولیدی این استان را تولید می‌کند. تنوع ظرفیت واحدها در سطح شهرستان از حدود ۲ هزار قطعه تا حدود ۳۰ هزار قطعه می‌باشد. ۶۱ درصد این واحدها ظرفیتی کمتر از ۵ هزار قطعه دارند (۱).

شاخص کندریک

روش شاخص سازی یکی از انواع رهیافت‌های ناپارامتریک است که برای محاسبه بهره‌وری کل عوامل تولید استفاده می‌شود. در شاخص کندریک تابع تولید به شکل یک تابع تولید ضمنی تعریف می‌شود. در این روش شاخص بهره‌وری کل بر اساس نسبت محصول واقعی به میانگین وزنی عوامل تولید می‌باشد (۳). از آنجا که در این مطالعه به بررسی واحدهای